

Сергей Герджиков

Мигове и видения

* * *

Вървя сам в девствената тишина към хижата...

Един след полунощ. Снегът под краката ми хрупти. И това е единственият звук.

Раницата ми тежи много, но само в началото. После всичко се превръща в приказка.

Пътеката се точи по долината, тихо се чува ромона на рекичката. Горите скриват планината, но от време навреме отдясно светват с бяла лунна светлина скалните чуки. Изнизват се назад една по една, докато се появи импозантната фигура на последната – най-голяма и най-красива – Куклата.

Тръпна като струна, уловил с всяка фибра чудото на света – планина с къс небе и кръгла луна.

Стигам без да усетя. Дочувам музика, неочаквана в този час. Хижата не спи. В столовата тече луд купон. Стоварвам раницата и се потапям.

Танцувам блус в алпийски обувки. Прегръщам тялото на пияна девойка.

* * *

Тичам по алеята край Москва-река. Тренирам за Кавказ. Перилата отляво се изнизват назад в бягаща линия. По водата танцуват меки отблясъци. Тревата и храстите отдясно са мокри след дъжда. Слънцето ме топли дискретно в гръб и облива Москва със златна светлина. Капките по листата блестят.

Краката ми меко се полагат и оттласкват мощно. Неусетно се заглеждам в движенията им. Те са красиви в своето усилие, мускулите се очертават твърдо и настойчиво. Изникват и се скриват ритмично в зрителното ми поле. Завземат нова дължина напред. Ляв-десен с вдишване – ляв-десен с издишване. Метър след метър. Дърво след дърво. Обиколка след обиколка. Десетки километри – час след час. Всеки ден вече два месеца...

Мускулите на бедрата ми танцуват, очертани в своята сила. Ритъмът им постепенно ме замайва. Сякаш съм в безтегловност и тялото ми като вечен двигател поема и използва някаква неизчерпаема космическа енергия.

* * *

Рано сутрин на морския бряг изгревът е като раждане на света. Слънцето сякаш изплува от водата, а в един момент се вижда като буквално потопено, защото дискът му се „разтича” в границата със сивото море.

На пясъчния бряг малки вълни се разливат и меко успокояват, отстъпвайки по гладкия пясък. Една сила, която играе сама със себе си и те овладява. А динамиката е само демонстрация на безмерността на тази сила.

И тогава оранжевото слънце хвърля по тези вълни фантастични живи отблясъци, които идват, за да направят видима хармонията на света.

Загледан в новороденото слънце и неговата водна пътека, нагъната от вълните и заслушан в техния укротен, но скрито мощен като нищо друго рев, аз се забравям.

Преставям да възприемам очертанятията на зримата и чуваема природа. Отнасям се съзнателно нагоре и встрани и съзерцавам своята слятост със света. Това е една прекрасна, чудна и мистериозна планета и аз съм тук сам. Тя и аз сме единствени в единствен момент и нищо такова не е имало никога и никъде и няма да има.

* * *

Голяма бяла чайка е кацнала на скалата срещу мен. Аз съм се изтегнал на друга скала и я наблюдавам. Цели минути тя не променя местоположението си и само издължената ѝ шия върти главата ѝ с дългия оранжев клюн наляво и надясно. Може би дебне риба. Но едва ли тези разсеяни погледи имат намерението на хищното ловуване. Птицата просто е потопена в усещането (осъзнаването) на този облян в слънце залив. Аз съм тук гостенин и моето възприятие е малко *екзотично*. Склонен съм към мисли колко уникално е това място в този момент. Чайката е у дома си и се държи като център на залива.

Как ли вижда тя тази пенливо-вълниста плътно синя вода? Как ли усеща топлия гранит под ципестите си крака?

Никога няма да узная, освен ако се превърна в чайка.

* * *

Този закътан плаж преди залез е облян в оранжево и безлюден. Морето е спокойно и много синьо. Небето е безоблачно и тихо.

Аз вървя по мократа ивица, обливана ласкаво от безшумно прокрадващите се вълни и дъхът ми спира.

Осъзнавам, че този момент няма да се повтори никога, а аз само минавам оттук, за да стана свидетел на мистерия. Този свят възниква в моето възприятие, макар че нямам силата да го създавам.

Слънцето залязва. Небето потъмнява. Последните птици отлитат от този бряг. Аз също си отивам и ми се иска да изкрещя от безсилие. Но истината е по-мъдра: *всички само преминаваме оттук*. Усмиввам се смирено.

* * *

С плавници се плува стремително, бързо, мощно. При гръбния кроул краката замах след замах с отмерени усилия тласкат назад, а ръцете ритмично се вдигат и стрелват във водата. Когато ръката ми прорязва повърхността на синята вода и се вдига във въздуха, тя повлича със себе си и капки вода. Те танцуват във вихъра и блестят между небето и морето.

Тласък след тласък. Плясък след плясък. Блясък след блясък.

* * *

Родопите са необхватни. Вървя по пътеката от горния край на селцето Косово. Километър след километър тя държи висока линия на юг, срещу съседното било от другата страна на Чая.

След редуване на голи и гористи пасажи се озовавам на поляна, изнесена напред като висяща арена. Пред мен се ширва планината.

Под плътното заоблаченото сиво небе се стелят полите на Родоп на километри без видим край. Бели скали са пръснати сред гъста зелено-жълта гора. Склон след склон се редуват на запад, подредени един зад друг и всеки от тях сякаш е подпъхнат зад предния. Всеки от тях става все по-тъмносин в далечината.

Поляната изпъква обло и се спуска в невидима оттук стена.

На центъра на поляната стои стар дъб.

Пристъпвам бавно към него, притаил неусетно дъх. Тялото на дъба е мощно, причудливо разклонено, с голяма корона от потрепващи листа. Дървото фокусира силата на планината.

Сядам на тревата пред дъба. Гледам към неговата корона без мисъл. Тогава чувам тишината. Отвсякъде струи тиха сила и някакво послание, неясно тук само за мен. Единственият познат звук иде от гърдите ми. Това са тласъците на моето сърце.

Седя ням не знам колко време и чакам нещо да се разтвори и нещо да просветне, за да ми се разкрие...

В един миг отдысно мярвам силен блясък. Светкавица прорязва небето и трясва гръм. Черен облак е надвиснал над поляната. Дъбът не трепва и нищо не „разкрива”. Усещам тежките капки, слагам си качулката, ставам и продължавам по пътеката.

Навлизам в гората, която плувва в мокра тъмнина. Вървя и виждам само няколко метра пред мен. Внимавам да не се залутам.

Няма нищо повече за разкриване. Не тук и не сега. Не в този свят и живот.

Гледам пясъка отблизо както си лежа по корем на плажа.

Зрънцата се открояват все повече и все повече заблестяват като кристали. А после мисълта за пясъчинките отпада и остава чистата гледка.

Пробягва мравка.

“Мравка”... – непознато същество.

“Човек”... – неизвестност.

Заливът е малък и слънчев. Плажът е почти пуст. Водата е синя и прозрачно-чиста. По пясъчното дъно играят слънчеви мрежи.

Плувам сам в синьо-зелената вода. Виждам смътно дъното, а то се „приближава” в тъмната дълбочина и мами. Поемам въздух и се гмурвам, привлечен от дълбината. Тласкам с ръце и с плавници. Надолу, надолу... Оказва се дълбоко – над 8 метра. Докосвам дъното, а ушите ме болят от натиска. Сграбчвам шепя пясък и се насочвам нагоре. Водата ме изтласква плавно, но не достатъчно бързо. Повърхността още не се вижда. Но над мен става все по-светло.

Главата ми пробива повърхността и виждам само море и небе с бляскави пръски.

Прекосявам залива от единия край до другия. Ориентир ми е една извисена чука. Сменям кроул и гръб.

При кроул гледам в тъмнозелената вода и виждам една след друга ръцете си, които се спускат и гребат – бели и беззвучно порещи водата.

При ’гръб’ гледам небето. В посока изток слънцето свети право в очите ми и ме кара да ги затварям. Тогава виждам оранжева светлина (послеобраз) с трептящи форми, предимно тъмносини – цвят допълнителен на цвета на слънцето. Те ярко припламват и се движат.

Започвам да усещам цялата си кожа, галещата я вода, порена от ръцете ми и необикновеното сияние.

Тогава губя ориентация, потопен в потока от чисти усещания: вода, обгръщаща тялото ми, въздух, галещ ме над водата, слънчеви пръски, увлечени от ръцете ми, синьо небе, пламтящо слънце; затворени очи, оранжеви сияния, тъмносини фигурки...

Чувам през водата звука на идваща моторница. Шумът се усилва. Виждам огромна яхта, закотвена в средата на залива.

* * *

В хода на изкачването виждам планината от променяща се позиция, изпитвам непознати преди усещания, преодолявам препятствия, превъзможвам страхове, развивам способности.

Но ако тръпката се приема като нещо азово, свързано с реализация, се губи чистотата ѝ. Когато се появят мисли за постижение и развиване, тръпката изчезва, заместена от удовлетворение и амбиция. Това обикновено става след преодоляване на опасността.

Когато отново се катеря, азът изчезва, няма постигане и реализация, има само страх и радост, еуфория и изнемога...

Сърфираш нощем или катериш нощем на луна и звезди. Необикновено, незабравимо.

Но обикновената разходка по брега на морето може да е не-по малко вълнуваща.

А ходенето по улиците на мръсен град?

Скуката преминава в отврата. Тогава си мислиш колко непреодолимо си потопен в блатото на врявата.

Може ли това да е истинският свят? Навярно пак азът се бунтува: градът, обществото, цивилизацията сеят семето на едно непреодолимо нещастие за мен, който съм впримчен в своите цели тук.

Но ето в локвата се отразява синьото небе, а отсреща се задава с уверена походка хубаво момиче. Кимам и се усмихвам. Потръпвам от силното усещане на живота.

Ако се освободим от аза, ще се радваме на самия чуден свят и значи на всичко в света, а не само на яркото, силното.

* * *

Филм за космическа експедиция.

Няколко души със скафандри летят свободно над Марс. Те са се изстреляли от кораба си по спешна мисия, но са вързани с въжета. Един от тях при опита си да закачи спейс-камера за сателит успява, като вече няма връзката с останалите, нишката на оцеляването. Той се отдалечава по инерция в обратна посока. За него няма начин да се върне обратно при останалите.

Неговата любима е в летателния апарат. Тя се изстрелва, вързана с въже, към него, за да го достигне и върне. Стига на метри от него, но въжето не позволява повече. Той се отдалечава по инерция. Тя иска да се отвърже и да остане с него безвъзвратно.

За да предотврати това самоубийство, мъжът посяга с ръце и отвинтва шлема на скафандъра си. Тя няма креци срещу него, но той сваля шлема си. След секунди той се превръща в кристал. Тя креци от болка, но остава свързана с кораба, с другите. Тя е жива.

Скафандърът, въжето, корабът, другите...

Вкочанясалото тяло в студения Космос...

Къде е тук смисълът:

В идеята за пътешествието, мисията за опознаването на световите?

В съществуването, което е донесло своя крехък живот чак дотук, за да се докосне до чужд свят?

Или в живота на онази синьо-зелена, вълшебна красива Земя, където то ще може да диша свободно и да се радва на морския бриз, без спомен за експедиция и без мисъл за мисия.

* * *

Само умирането е радикалното събитие на този свят.

Някога много отдавна (споменът ми вече не е жив, а чисто информативен), аз се срещнах на два пъти със ‘смъртта’, с умирането. Първият път беше блаженство.

Вторият път усетих неопишуемо разпадане и след това ясно съзнание за неадекватност, неуместност, нищожност на живота тук – крехък, заблуден, смешно ангажиран и болезнено белязан с разпадане.

Бях убеден, не – усещах със самото си тяло, че просто не си струва, че един акт на умирање не може да се пренебрегне заради хиляди мигове радост от живота. Защото актът на умирање ги заличава и започва нещо страховито, чийто очертания, да не говорим край, не се виждат.

Тогава животът изглежда като опасен в заблудата си сън, който не само не удавя болката и страховитата неизвестност, а даже напротив – подло ни подвежда да не обръщаме внимание и да забравяме, че сме смъртни, да не се готвим и да ни връхлетява тази участ най-ненадейно.

Умирането изисква несравнимо повече сила и ум, отколкото ни трябва, за да се поддържа живи. Може би нашата култура поради пълното пренебрегване на този въпрос ни е изправила пред този ужас. Земният живот изглежда по този начин една подла и ужасна лъжа, която съвсем ни отдалечава от истинското положение. Трябва да го усетиш с цялото си същество, за да го разбереш. След това ти държи такава ‘влага’, че дълго време си казваш какво безумие е да живееш без съзнание за това. Останалите ти изглеждат като смеещи се дебили, щъкащи насам-натам като в ням филм.

Живееш си и в същото време виждаш как се разпадаш от обикновено падане на кръвното налягане в резултат на болков шок. Чезнеш заедно със света и със съзнанието си улавяш неудържимия поток на разпадането. Невъзможно е да върнеш каквото и да било. Не можеш да контролираш нищо. И това нахлуване на смъртта идва точно след най-силните ментални усилия да приемеш болката и съзнателно да се пребориш с нея. Въпросното усилие за съзнателен контрол изсмуква силите на тялото ти и ти го оставяш да бъде преборено.

Ужасно е, че най-голямото усилие и на най-смелия дава този плачевен резултат, който показва, че въпросните усилия са неуместни и че цялото ни достъпно познание и сила е в туптящото ни тленно тяло.

* * *

Красотата е възприятие на чудото на света. То е необичайно, непривично, необикновено. Гледката е чудна, екзотична, чужда, приказна, фантастична. Затова красивото завладява, хваща, покорява.

Красивото е тръпкаво, болезнено, изчезващо, отчайващо, безнадеждно, като живота.

1992 – 2010